

"כישלון בהשקעות עלול לפגוע באוניברסיטאות"

המבקר מצא כי באוניברסיטת תל-אביב לא יושמו חלק מההערות, שניתנו לפני כמה שנים בדו"ח קודם. המבקר: "אם ההמלצות היו מיושמות - כמה מהליקויים בדו"ח זה היו נמנעים" ירון דרוקמן

במשרד מבקר המדינה חוששים שהשקעות פיננסיות של מוסדות להשכלה גבוהה ללא בקרה, עלולות לפגוע בהן. בדו"ח המתפרסם אחר-הצהריים (יום ג') כתב המבקר: "כישלון של האוניברסיטאות בניהול ההשקעות עלול לגרום לחריגה מהתקציב שלהן ולמשבר פיננסי. נוכח חשיבות השמירה על איתנותן הפיננסית, על המועצה להשכלה גבוהה והוועדה לתכנון ולתקצוב שלה להשלים בדחיפות את בדיקתן בעניין העקרונות המנחים הראויים לניהול השקעות, כפי שהמליץ משרד מבקר המדינה בדו"ח הקודם וגם בדו"ח זה".

לפני חמש שנים פרסם משרד מבקר המדינה דו"ח ובו פרק בנושא "השקעות פיננסיות באוניברסיטאות תל-אביב, בר-אילן וכן-גוריון". מנכ"ל אוניברסיטת תל-אביב מינה כבר אז ועדה לקביעת נהלים בנושא השקעות לאגף הכספים, שהייתה אמורה להגיש את המלצותיה כמה חודשים לאחר שמונתה. בפועל, עד סיום מועד הביקורת, לא השלימה האוניברסיטה את גיבוש הנהלים.

האקדמיה ה"קורסת" מציגה:

חגיגת שכר והטבות

באוניברסיטאות / יהלי מורן זליקוביץ'

בדו"ח המבקר מ-2009 הוא מצא במוסדות להשכלה גבוהה ממצאים עגומים: הסדרי פרישה חריגים, כספים לפרופסורים שאינם חברי סגל, בונוסים מנופחים וטיסות בביזנס על חשבון תקציבי מחקר

[לכתבה המלאה](#)

בינואר 2009 החליטה ועדת ההשקעות כי "על-מנת לצמצם את חוסר הוודאות ולאפשר להנהלה לשלוט על היקף הגירעון החזוי, החליטה ההנהלה להמליץ לוועדת ההשקעות על שינוי מבנה ההשקעות ומעבר להשקעות בטוחות יותר בריבית קבועה, וזאת על-ידי מימוש האחזקות במניות ובאג"ח קונצרני". המבקר העיר כי מפרוטוקול הישיבה אין לדעת מי היה הגורם המדווח וכי הפרוטוקולים של ישיבות ההנהלה שקדמו לישיבת ועדת ההשקעות האמורה אינם מתעדים החלטה כזאת, ולא ברור אפוא כיצד היא התקבלה ומה נאמר בה.

מועמדת יחידה. ד"ר ליאורה מרידור צילום: אביגיל עוזי

לחצו כאן להגדיל הטקסט

הפסידה כ-70 מיליון שקלים במניות. אוניברסיטת תל-אביב (צילום: דנה קופל)

בישיבה שקיים הוועד המנהל של האוניברסיטה חודשיים לאחר מכן הוחלט לממש את כל המניות ואת האג"ח הקונצרני שיש בו סיכון. אחד מן השיקולים שעליהם נסמכה ההחלטה היה שהאוניברסיטה תיאלץ לשאת ב"קנס" אם יתרת ההשקעות תהיה קטנה מיתרת הקרנות. אף על פי כן לא הוסבר בישיבה מה משמעותו של ה"קנס". ממסמכי האוניברסיטה עולה כי בספטמבר אותה שנה מסר אגף הכספים של האוניברסיטה ליושבת הראש דאז, ד"ר [ליאורה מרידור](#), הערכה שלפיה ההפסד של האוניברסיטה ממימוש המניות בלבד עקב החלטת הוועד המנהל נאמד בכ-70 מיליון שקלים.

בסיום הפרק, כתב המבקר, כי הממצאים שהועלו בעניין דרך קבלת החלטה בדבר מימוש תיק המניות והאג"ח הקונצרני של האוניברסיטה ויישומה מלמדים שהיו פגמים וטעויות בהליכי הטיפול בנושא של האוניברסיטה, הוועד המנהל ומי שעמדה אז בראשו. "יש מקום להניח כי אילו מימשה האוניברסיטה את כל ההמלצות שנכתבו בדו"ח הקודם של מבקר המדינה, כמה מהליקויים המועלים בדו"ח זה היו נמנעים", כתב המבקר, השופט בדימוס מיכה לינדנשטראוס.

ליקויים נוספים באוניברסיטה

משרד מבקר המדינה בדק גם את אופן מינויה של ד"ר מרידור לתפקיד יו"ר הוועד המנהל. המבקר מצא כי הפרוטוקולים של הדיון היו חסרים, היא וחבר הוועדה אלפרד אקירוב לא דיווחו על כך שמרידור משמשת כדירקטורית בחברה שבשליטתו, ובנוסף היא הייתה המועמדת היחידה שעמדה לבחירה.

בנוסף מצא המבקר כי הרכב נציגי הציבור בוועד המנהל הנוכחי של האוניברסיטה אינו מגוון במידה מספקת. למעט חבר אחד העוסק בתחום המשפטי, חבריו פעילים בתחום העסקי והניהולי, ואין בו אנשים הפועלים בתחומים חשובים אחרים, שיכולים לתרום לאוניברסיטה, כגון רוח, חברה, תרבות, חינוך וביטחון. כמו כן, מצא המבקר, קיימת מערכת של קשרים אישיים ועסקיים בין נציגי הציבור החברים בוועד שאינה תורמת להטרוגניות שבו.

דעה:

אוניברסיטה או כיתה של ליאורה? / אהוד קינן

פרשת נשיא אוניברסיטת תל אביב מדגימה כמה כוח העניקה המערכת הפוליטית לוועדים המנהלים, וכיצד הפרו בבטות את האיזון העדין בין הסגל האקדמי לבין "נציגי הציבור" באקדמיה

[לכתבה המלאה](#)

המבקר בדק גם את פרויקט המעונות, שהמכרז שלו יצא לדרך בספטמבר 2006. הוועד המנהל המליץ אז כי אקירוב יבחן, בעזרת יועץ חיצוני שישכור, את פרטי המכרז ויסייע בניהול המשא ומתן. פרופ' צבי גליל, נשיא האוניברסיטה דאז, הביע את הסתייגותו מהמעורבות בפרויקט, אולם הוועד המנהל החליט להמשיך במשא ומתן כרגיל. איש לא חשב אז לבדוק את המעורבות של אקירוב, בהיותו יזם מרכזי ופעיל בתחום הנדל"ן, בשל החשש לניגוד עניינים. הוא לא דיווח אז כי חברת "סולל בונה", שהיא חברה אחות של "שיכון עובדים" שהשתתפה במכרז, השתתפה אז בפרויקט בנייה בשכונת ממילא בירושלים עבור חברה בשליטתו. המבקר ציין, עם זאת, כי אין בממצאים כדי לקבוע כי אקירוב פעל לקידום עניינו בפרט, ובניגוד לטובתה של האוניברסיטה בכלל.

בעניין [הפסקת עבודתו](#) של פרופ' גליל כנשיא האוניברסיטה, העיר המבקר כי מרידור

לא דיווחה מבעוד מועד על כוונתה להביא להפסקת כהונתו ולא התייעצה עם המוסדות העליונים של

האוניברסיטה. המבקר ציין כי ההליך שבעקבותיו הסתיימה כהונתו של פרופ' גליל העלה ליקויים בדבר תקינתו. הליך זה, כתב המבקר, שהיה להלכה התפטרות ולמעשה הדחה, נעשה בחופזה ושלא בהתאם למתחייב מהחוקה. הוא קבע, כי על האוניברסיטה להפיק במהרה את הלקחים מאירוע זה. בסיום הפרק כתב המבקר כי בדו"ח זה הועלו תקלות וליקויים מהותיים מאוד, לרבות בהתנהלות של נציגי ציבור בוועד המנהל של האוניברסיטה. המבקר הוסיף כי חברי הוועד המנהל עושים את תפקידים בהתנדבות.

מאוניברסיטת תל-אביב נמסר בתגובה לביקורת בנושא הוועד המנהל: "בעקבות הנסיבות שהובילו לסיום כהונתו של הנשיא הקודם, האוניברסיטה בחנה מחדש את מערכת האיזונים בין חבר הנאמנים, הוועד המנהל והסנאט. בעקבות הלקחים שהופקו, נעשו שינויים בחוקת האוניברסיטה ובסדרי העבודה של ועדות המינויים, העולים בקנה אחד עם המלצות דו"ח מבקר המדינה".

בעניין ההשקעות, נמסר בתגובה: "בעקבות דו"ח מבקר המדינה, יישמה האוניברסיטה את ההמלצות הנוגעות לסדרי עבודה והשינויים המתחייבים בנוהל השקעות. באשר להתייחסותו של המבקר לניהול השקעות באוניברסיטאות - ועדה מיוחדת שהוקמה על ידי הו"ת בוחנת בימים אלה את הסוגיה. לאחר פרסום מסקנותיה ואימוצן על ידי הו"ת, תפעל אוניברסיטת תל אביב ליישומן".

חדשות ב-SMS - עדכונים מחדר החדשות של ynet ישירות לסלולרי שלכם.

תגיות: אוניברסיטת תל אביב | מבקר המדינה | דו"ח מבקר המדינה
[חזרה](#)